

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 388/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. D., M., zastúpenej advokátkou JUDr. A. L., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 40 Er 4953/2007 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 56/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2013 doručená sťažnosť M. D., M. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 40 Er 4953/2007 a postupom Krajského

súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 56/2006, ktorou žiadala vydať nález, ktorým ústavný súd vysloví *„porušenie práva sťažovateľky M. D., M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, postupom Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 4 Co/56/2006 priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- € a Okresného súdu Košice I vo veci sp. zn. 40 Er/4953/2007 priznal finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,-€ a uznesením uložil Okresnému súdu Košice I uhradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 275,94 €“*.

Ako vyplynulo z podanej sťažnosti a jej príloh, sťažovateľka bola ako žalobkyňa v 2. rade účastníčkou konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 27 C 38/04, v ktorom sa spoločne s H. K. ako žalobkyňou v 1. rade domáhala žalobou doručenou okresnému súdu 26. marca 2004 proti E. V. (ďalej len „žalovaný v 1. rade“) a R. V. (ďalej len „žalovaný v 2. rade“) vypratania nehnuteľnosti. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 27 C 38/04-81 z 30. novembra 2005 tak, že žalovanému v 2. rade uložil povinnosť nehnuteľnosť vypratať a nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 71 250 Sk a nárok žalobkyne v 1. rade voči žalovanému v 1. rade vylúčil na samostatné konanie. Krajský súd o odvolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku okresného súdu rozhodol uznesením č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007 tak, že pripustil späťvzatie návrhu, zrušil rozsudok okresného súdu okrem výroku o vylúčení veci na samostatné konanie a uložil žalovanému v 2. rade zaplatiť sťažovateľke náhradu trov prvostupňového konania vo výške 71 250 Sk a náhradu trov odvolacieho konania vo výške 26 470 Sk. Spis s uznesením krajského súdu bol okresnému súdu doručený 30. júla 2007 a 12. novembra 2007 bola na uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007 vyznačená okresným súdom doložka o jeho právoplatnosti 1. októbrom 2007.

Sťažovateľka na podklade tohto rozhodnutia návrhom z 5. decembra 2007 požiadala súdnu exekútoru JUDr. L. B., Exekútorský úrad K. (ďalej len „súdna exekútorka“), o vykonanie exekúcie pre vymoženie náhrady trov konania proti R. V. (ďalej len „povinný“). Po tom, čo okresný súd udelil súdnej exekútorke poverenie na vykonanie exekúcie 17. decembra 2007, vydala súdna exekútorka upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. EX 230/07 z 3. februára 2008. Proti tomuto upovedomeniu o začatí exekúcie podal

povinný námietky, ktoré odôvodnil tým, že exekučný titul – uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007 – nebol povinnému nikdy doručený, nenadobudol právoplatnosť, a preto na jeho podklade exekúciu nemožno viesť a musí byť zastavená. Okresný súd uznesením č. k. 40 Er 4953/2007-71 z 25. augusta 2011 námietkam povinného vyhovel. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007 dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, pretože nebolo doručené právnej zástupkyňi povinného ako žalovaného v 2. rade s plnou mocou pre celé konanie (advokátke JUDr. Z. S.), ale iba povinnému (1. októbra 2007). Následne okresný súd uznesením č. k. 40 Er 4953/2007-75 z 24. januára 2012 exekúciu zastavil a vyslovil, že o trovách exekučného konania rozhodne samostatným uznesením. Uznesenie okresného súdu č. k. 40 Er 4953/2007-75 z 24. januára 2012 nadobudlo právoplatnosť 1. marca 2012. Uznesením sp. zn. 40 Er 4953/2007 z 5. júna 2012 rozhodol okresný súd vyšším súdnym úradníkom o náhrade trov exekučného konania tak, že sťažovateľku zaviazal nahradiť povinnému trovy konania v sume 341,56 €.

Sťažovateľka (spoločne so žalobkyňou v 1. rade) doručila 10. júla 2012 predsedovi okresného súdu sťažnosť zo 7. júla 2012. V sťažnosti opísala priebeh oboch konaní a dodala, že osobným preverením v informačnej kancelárii okresného súdu 3. júla 2012 zistila, že dosiaľ nedošlo k náprave nesprávne vyznačenej doložky o právoplatnosti na uznesení krajského súdu č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007. Zdôraznila, že nesprávnosť vyznačenej doložky o právoplatnosti na tomto rozhodnutí bola zistená ešte v roku 2011, avšak okresný súd nápravu nesprávne vyznačenej doložky o právoplatnosti dosiaľ nevykonal, čím dochádza k porušovaniu jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľka požiadala predsedu okresného súdu, aby vo veci vykonal nápravu a o spôsobe vybavenia sťažnosti sťažovateľku informoval. Predseda okresného súdu vybavil sťažnosť prípisom sp. zn. Spr 179/2012 z 15. augusta 2012, v ktorom sťažovateľke oznámil, že nápravu je potrebné vykonať vo veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 27 C 38/2004 tým, že uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007 bude účinne doručené všetkým účastníkom konania, a za vzniknuté prietahy v konaní sa sťažovateľke ospravedlnil. Predseda okresného súdu prípisom sp. zn. Spr 179/12 z 3. septembra 2012 upozornil zákonnú sudkyňu vo veci sp. zn. 27 C 38/2004, že uznesenie

krajského súdu č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007 bolo nesprávne doručované, bola na ňom nesprávne vyznačená i doložka o právoplatnosti, a požiadal ju, aby vo veci konala.

Sťažovateľka tvrdené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu vo veci sp. zn. 40 Er 4953/2007 a postupom krajského súdu vo veci sp. zn. 4 Co 56/2006 odôvodnila tým, že *„ani po deviatich rokoch od podania žaloby nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté aj napriek tomu, že v danej veci bolo konanie zastavené, nesprávnym postupom konajúceho súdu a jeho nečinnosťou vznikajú sťažovateľke ďalšie zbytočné trovy konania a psychicky ťažko zvládajúce situácie z postupu súdu“*. Sťažovateľka ďalej poukázala na to, že proti uzneseniu sp. zn. 40 Er 4953/2007 z 5. júna 2012 vyššieho súdneho úradníka o náhrade trov exekučného konania podala odvolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté, ako aj na to, že vo veci sp. zn. 40 Er 4953/2007 bol okresný súd pred vydaním poverenia súdnej exekútorke povinný skúmať právoplatnosť a vykonateľnosť exekučného titulu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ mohol alebo môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podanie sťažovateľky možno kvalifikovať ako sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. g), § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť (ako to vyplýva z petitu sťažnosti doručenej ústavnému súdu) jednak postupom okresného súdu vo veci sp. zn. 40 Er 4953/2007 a jednak postupom krajského súdu vo veci sp. zn. 4 Co 56/2006.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je však to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu sťažovateľom označeného orgánu verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný právny prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv nepokračovalo (IV. ÚS 300/07).

Ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, k zbytočným prietahom v konaní na označenom súde nedochádzalo, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Účinným prostriedkom nápravy proti porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je právny prostriedok upravený v § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“), teda sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov predsedovi súdu.

Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namietal, sa sťažovateľ mohol alebo môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 331/08).

Z uvedeného je zrejmé, že prijať na ďalšie konanie podľa § 25 zákona o ústavnom súde možno iba takú sťažnosť na porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorej vo vzťahu k namietanému postupu konkrétneho súdu predchádzalo využitie prostriedku nápravy podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z., ak sťažnosť smeruje proti súdu, ktorý je vo veci v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu povinný konať, a vec pred všeobecným súdom nebola v tomto čase právoplatne skončená rozhodnutím.

Ústavný súd je v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

V prípade sťažovateľky po oboznámení sa s jej podaním zo 7. júla 2012 dospel ústavný súd k záveru, že toto podanie je podľa svojho obsahu sťažnosťou na prietahy v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 27 C 38/2004. Za prietahy v konaní totiž sťažovateľka v tomto podaní označila nečinnosť okresného súdu pri „*náprave nesprávne vyznačenej doložky o právoplatnosti*“ na uznesení krajského súdu č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007, ktorú okresný súd nevykonával od roku 2011. To, že sťažovateľka v sťažnosti spomína i vec vedenú pred okresným súdom pod sp. zn. 40 Er 4953/2007, na tomto závere nemôže nič zmeniť.

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu ani je príloh (k sťažnosti ústavnému súdu bola pripojená iba sťažnosť predsedovi okresného súdu zo 7. júla 2012) nevyplýva, že sťažovateľka sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní vedenom pod sp. zn. 40 Er 4953/2007 predsedovi súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. podala, vychádzal ústavný súd z toho, že takto nepostupovala, a preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky odmietnuť s poukazom na zásadu subsidiarity i pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Ústavný súd vzal v tejto súvislosti do úvahy i skutočnosť, že v exekučnej veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 40 Er 4953/2007 bolo o merite veci rozhodnuté ešte uznesením č. k. 40 Er 4953/2007-71 z 25. augusta 2011, ktorým bolo námietkam povinného vyhovieť, a uznesením č. k. 40 Er 4953/2007-75 z 24. januára 2012 bola

exekúciu zastavená, pričom toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 1. marca 2012. Predmetom konania tak ostalo iba rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu sp. zn. 40 Er 4953/2007 z 5. júna 2012 o náhrade trov exekučného konania, o ktorom v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu ešte nebolo rozhodnuté. Z uvedeného je zrejmé, že k prípadným priet'ahom v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 40 Er 4953/2007, na ktoré by mohol ústavný súd prihliadnuť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, mohlo dochádzať iba v období od doručenia odvolania sťažovateľky proti uzneseniu sp. zn. 40 Er 4953/2007 z 5. júna 2012 a iba vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania, pretože vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté ešte 1. marca 2012. Tento záver je dôsledkom princípu, podľa ktorého jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu sťažovateľom označeného orgánu verejnej moci do základných práv sťažovateľa.

V zostávajúcej časti sťažnosť sťažovateľky smerovala proti postupu krajského súdu vo veci sp. zn. 4 Co 56/2006. Ani v tomto prípade sťažovateľka nepreukázala ústavnému súdu, že doručeniu sťažnosti ústavnému súdu predchádzalo využitie prostriedku nápravy podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. vo vzťahu k tvrdenému postupu krajského súdu, teda sťažnosť doručená predsedovi krajského súdu. To sťažovateľka ostatne netvrdila ani v sťažnosti doručenej ústavnému súdu. Pokiaľ sa sťažovateľka obrátila so sťažnosťou odôvodnenou priet'ahmi pri „náprave nesprávne vyznačenej doložky o právoplatnosti“ na uznesení krajského súdu č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007 na predsedu okresného súdu, nemožno z tohto dôvodu konštatovať splnenie podmienky predchádzajúceho využitia účinného prostriedku nápravy vo vzťahu k priet'ahom v konaní, ku ktorým malo podľa tvrdení sťažovateľky dochádzať v postupe krajského súdu vo veci sp. zn. 4 Co 56/2006.

Pre úplnosť ústavný súd považuje za potrebné uviesť i to, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu 20. mája 2013 bol povinný vo veci konať okresný súd, ktorému krajský súd vrátil spis sp. zn. 27 C 38/04 ešte 30. júla 2007 spolu s písomným vyhotovením uznesenia č. k. 4 Co 56/2006-119 z 22. júna 2007. Ako navyše vyplýva z § 225 Občianskeho súdneho poriadku, rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní doručuje účastníkom konania súd prvého stupňa, pokiaľ ho odvolací súd nedoručil priamo.

Ústavný súd s ohľadom na viazanosť ústavného súdu petitom doručenej sťažnosti, odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2013